

2 PRIEDAS

PROFESINĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS PASLAUGŲ TEIKIMO ALGORITMO NR. 2
„ASPI DARBUOTOJŲ PROFILAKTINIŲ SVEIKATOS PATIKRINIMŲ ORGANIZAVIMAS
IR SVEIKATOS STEBĖSENA“ APRAŠAS

1. Profesinės sveikatos priežiūros algoritmo bendrosios nuostatos. Tikslas, pagrindimas.

1. Vykdamas 2022–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo plėtros programos pažangos priemonės „11-001-02-10-01 Gerinti grėsmių bei rizikos sveikatai veiksnių valdymą“ projekto įgyvendinimo planą „Sisteminio profesinės sveikatos priežiūros paslaugų teikimo modelio kūrimas, užtikrinant profesinės sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą“, atlikta profesinės sveikatos priežiūros paslaugų teikimo reguliavimo ir teikimo režimo reglamentavimo praktikos Lietuvoje ir užsienio šalyse analizė (Vilnius, 2024). Analizės išvadoje pateiktos penkios prioritetinės profesinės sveikatos priežiūros paslaugos. Viena iš jų – ASPI darbuotojų profilaktinių sveikatos patikrinimų organizavimas ir sveikatos stebėseną. Atsižvelgiant į tokią analizės išvadą ir išvardintų prioritetinių paslaugų eiliškumą, parengtas šis profesinės sveikatos priežiūros paslaugų teikimo algoritmas Nr. 2 „ASPI darbuotojų profilaktinių sveikatos patikrinimų organizavimas ir sveikatos stebėseną“ (toliau – Algoritmas Nr. 2). Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. gegužės 31 d. įsakymas Nr. 301 „Dėl profilaktinių sveikatos tikrinimų sveikatos priežiūros įstaigose“ (suvestinė redakcija nuo 2024-07-01) reglamentuoja, jog visi asmenys, norintys įsidarbinti ar dirbantys darbo aplinkoje, kurioje galima profesinė rizika (traumos ar kitokio darbuotojo pakenkimo tikimybė dėl kenksmingo ir(ar) pavojingo darbo aplinkos veiksnių poveikio), privalo tikrintis sveikatą prieš įsidarbinti, o dirbdami – tikrintis sveikatą periodiškai, nepriklausomai nuo to, kokios srities darbuotojai jie yra. Įmonių darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybų pavyzdiniai nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. birželio 2 d. įsakymu Nr. A1-266/V-575 reglamentuoja, jog viena iš profesinės sveikatos specialisto funkcijų yra darbuotojų sveikatos būklės stebėjimas, atsižvelgiant į darbo procesą. Profesinės sveikatos specialistas taip pat organizuoja sveikatos gyvensenos mokymus, rengia darbuotojų sveikatos stiprinimo programas ir organizuoja jų įgyvendinimą, o darbuotojų sveikatos stebėseną gali būti darbuotojų sveikatos stiprinimo programos dalis.

2. Algoritmo Nr. 2 tikslas – nustatyti ir aprašyti veiksmus, kuriuos atliekant siekiama organizuoti ASPI darbuotojų profilaktinius sveikatos patikrinimus bei stebėti ASPI darbuotojų sveikatą.

3. Algoritmas Nr. 2 atskirai pateikia profesinės sveikatos priežiūros paslaugų „ASPI darbuotojų profilaktinių sveikatos patikrinimų organizavimas“ ir „ASPI darbuotojų sveikatos stebėseną“ vykdymo veiksmus bei šių veiksmų aprašus, taip pat pateikiami rekomenduojami rodikliai, kurie padės įvertinti Algoritmo Nr. 2 taikymo veiksmingumą.

4. Vartojamos sąvokos:

4.1. Algoritmas – dokumentas, kuriame schematiškai ir nuosekliai vaizduojami svarbiausi atitinkamos profesinės sveikatos priežiūros paslaugos veiksmas ir jų eiliškumas.

4.2. Aprašas – atitinkamos profesinės sveikatos priežiūros paslaugos veiksmų eiliškumo atvaizdavimas žodžiais.

4.3. Darbuotojų sveikatos stebėseną – tikslingai organizuotas ir sistemingai atliekamas duomenų apie darbuotojų sveikatą rinkimas, kaupimas, apdorojimas, saugojimas, analizė ir vertinimas.

4.4. Profesinės sveikatos specialistas – asmuo, atitinkantis profesinės sveikatos specialisto kvalifikacinius reikalavimus, kuriuos reglamentuoja Profesinės sveikatos specialistų, galinčių dirbti įmonėse, kvalifikacinių reikalavimų aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2008 m. balandžio 8 d. įsakymu Nr. V-271 (suvestinė redakcija nuo 2019-11-01).

4.5. Profilaktiniai darbuotojų sveikatos tikrinimai – darbuotojų, dirbančių galimos profesinės rizikos sąlygomis, sveikatos būklės tikrinimai, skirti sveikatos būklės stebėjimui, ankstyvų sveikatos sutrikimų nustatymui, profesinių ligų profilaktikai ir darbingumo išsaugojimui.

5. Algoritmo Nr. 2 nuostatos taikomos ASPI dirbančiam profesinės sveikatos specialistui.

2. Profesinės sveikatos priežiūros algoritmo teisinio reglamentavimo analizė. Pagrindiniai teisės aktai, metodiniai dokumentai, rekomendacijos, standartai ir kt., jų nuostatos.

Išanalizuoti Europos Sąjungos strateginiai dokumentai bei Lietuvos Respublikos teisės aktai, reglamentuojantys profesinės sveikatos priežiūros paslaugų teikimą. Į paslaugos „ASPI darbuotojų profilaktinių sveikatos patikrinimų organizavimas ir sveikatos stebėseną“ teikimo algoritmą atrinkti 1 pagrindinis strateginis dokumentas bei 11 teisės aktų, kurių nuostatos siejasi su šia paslauga. Jie galioja algoritmo rengimo metu (t. y. 2024 m.). Šiuo strateginiu dokumentu bei teisės aktais (žr. žemiau) privaloma vadovautis vykdant Algoritmą Nr. 2, o jų nuostatos, aktualios vykdant Algoritmą Nr. 2, plačiau aprašytos lentelėse Nr. 1 ir Nr. 2. Vykdant Algoritmą Nr. 2 taip pat siūloma naudotis 3-mis internete laisvai prieinamais leidiniais (rekomendacijomis ir metodiniais dokumentais) (žr. žemiau).

Algoritmas Nr. 2 vykdomas vadovaujantis šiuo Europos Parlamento ir Tarybos dokumentu:

1. Europos Parlamento ir Tarybos 2016 m. balandžio 27 d. reglamentas (ES) 2016/679 „Dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB“ (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas).

Algoritmas Nr. 2 vykdomas vadovaujantis šiais Lietuvos Respublikos teisės aktais:

1. Lietuvos Respublikos žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymas Nr. I-1553, priimtas 1996 m. rugsėjo 25 d. (suvestinė redakcija nuo 2024-01-01).
2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. liepos 16 d. nutarimas Nr. 1145 „Dėl darbų ir veiklos sričių, kuriose leidžiama dirbti darbuotojams, tik iš anksto pasitikrinusiems ir vėliau periodiškai besitikrinantiems, ar neserga užkrečiamosiomis ligomis, sąrašo ir šių darbuotojų sveikatos tikrinimosi tvarkos patvirtinimo“.
3. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. birželio 28 d. nutarimas Nr. 518 „Dėl Asmenų iki aštuoniolikos metų įdarbinimo, darbo ir profesinio parengimo organizavimo tvarkos, vaikų įdarbinimo sąlygų aprašo patvirtinimo“ (suvestinė redakcija nuo 2020-05-01).
4. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. birželio 21 d. nutarimas Nr. 469 „Dėl Nėščių, neseniai pagimdžiusių, krūtimi maitinančių darbuotojų darbo sąlygų aprašo patvirtinimo“.
5. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. birželio 2 d. įsakymas Nr. A1-266/V-575 „Dėl įmonių darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybų pavyzdinių nuostatų patvirtinimo“ (suvestinė redakcija nuo 2016-06-17).

„ASPI darbuotojų profilaktinių sveikatos patikrinimų organizavimas ir sveikatos stebėseną“

6. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. kovo 21 d. įsakymas Nr. A1-78/V-179 „Dėl Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų aprašo ir tvarkos aprašo patvirtinimo“ (suvestinė redakcija nuo 2024-01-01).
7. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2008 m. balandžio 8 d. įsakymas Nr. V-271 „Dėl profesinės sveikatos specialistų, galinčių dirbti įmonėse, kvalifikacinių reikalavimų aprašo patvirtinimo“ (suvestinė redakcija nuo 2019-11-01).
8. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. gegužės 31 d. įsakymas Nr. 301 „Dėl profilaktinių sveikatos tikrinimų sveikatos priežiūros įstaigose“ (suvestinė redakcija nuo 2024-07-01).
9. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2015 m. gegužės 26 d. įsakymas Nr. V-657 „Dėl Elektroninės sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinės sistemos naudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (suvestinė redakcija nuo 2024-07-01).
10. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. rugpjūčio 12 d. įsakymas Nr. V-720 „Dėl Ligų, trukdančių verstis asmens sveikatos priežiūros praktika, sąrašo patvirtinimo“ (suvestinė redakcija nuo 2020-12-05).
11. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 1999 m. lapkričio 29 d. įsakymas Nr. 515 „Dėl sveikatos priežiūros įstaigų veiklos apskaitos ir atskaitomybės tvarkos“ (suvestinė redakcija nuo 2024-01-04).

Rekomendacijos ir metodiniai dokumentai, padedantys vykdyti Algoritmą Nr. 2:

1. Darbuotojų dalyvavimas užtikrinant darbuotojų saugą ir sveikatą. Praktinis vadovas. Europos saugos ir sveikatos darbe agentūra (EU-OSHA). 2012.
2. Darbuotojų sveikatos stebėsenos įmonėje rekomendacijos. Higienos institutas. 2013.
3. Kompiuterizuotos darbo vietos veiksnių identifikavimas. Metodinės rekomendacijos. Higienos institutas. 2019

3. Profesinės sveikatos priežiūros algoritmo teikimo pavyzdinis modelis ASPI. Ryšiai su kitais padaliniais, profesinėmis sąjungomis ir kt. įstaigos visuomeninėmis organizacijomis.

Profesinės sveikatos priežiūros paslauga „ASPI darbuotojų profilaktinių sveikatos patikrinimų organizavimas ir sveikatos stebėseną“ yra nevienalytė. Todėl žemiau šiame skirsnyje minėta paslauga atskirta į dvi atskiras paslaugas: „ASPI darbuotojų profilaktinių sveikatos patikrinimų organizavimas“ (Algoritmas Nr. 2.1) ir „ASPI darbuotojų sveikatos stebėseną“ (Algoritmas Nr. 2.2). Algoritmuose Nr. 2.1 ir Nr. 2.2 pateikiami veiksmai, kurie yra vykdomi ASPI dirbančio profesinės sveikatos specialisto. Nuoseklus Algoritmuose Nr. 2.1 ir 2.2 išdėstytų veiksmų vykdymas sudaro paslaugų „ASPI darbuotojų profilaktinių sveikatos patikrinimų organizavimas“ ir „ASPI darbuotojų sveikatos stebėseną“ teikimo esmę.

Algoritmų Nr. 2.1 ir Nr. 2.2 vykdymo pagrindiniai akcentai:

1. Algoritmas Nr. 2.1 „ASPI darbuotojų profilaktinių sveikatos patikrinimų organizavimas“ (paveikslas Nr. 1 ir lentelė Nr. 1). Paslauga ASPI darbuotojams teikiama privaloma tvarka, vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimais dėl profilaktinių darbuotojų sveikatos tikrinimų.
2. Algoritmas Nr. 2.2 „ASPI darbuotojų sveikatos stebėseną“ (paveikslas Nr. 2 ir lentelė Nr. 2). Paslauga teikiama naudojant ASPI personalo valdymo skyriuje sukauptus duomenis (žr. veiksmus Nr. 1-3, 7, 9, 10 lentelėje Nr. 2), duomenis, sukauptus teikiant kitas profesinės sveikatos priežiūros

paslaugas (žr. veiksmus Nr. 4, 7-10 lentelėje Nr. 2), arba renkant duomenis laikantis savanoriško darbuotojų dalyvavimo principo, kai į paslaugos teikimą įtraukiami tik su tuo sutinkantys darbuotojai (žr. veiksmus Nr. 5-10 lentelėje Nr. 2).

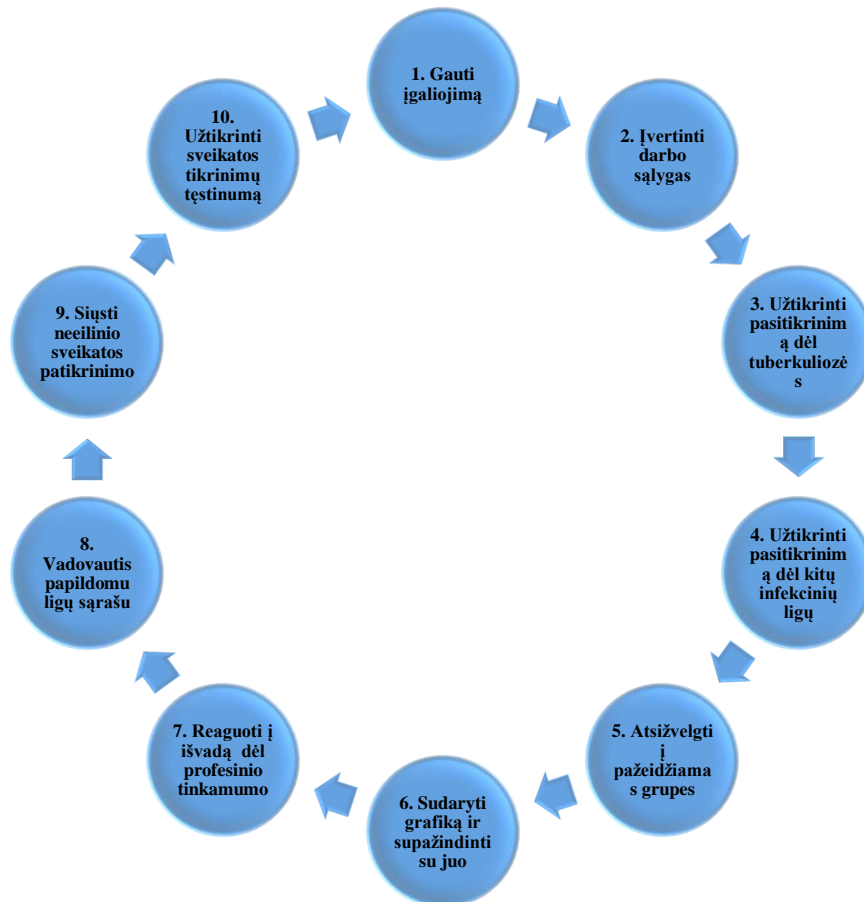
Taigi, skiriasi Algoritmų Nr. 2.1 ir 2.2 vykdymo teisinis pagrindas, informacijos gavimo šaltiniai, paslaugos teikimo būdai. Algoritmų Nr. 2.1 ir 2.2 veiksmų apraše pateikiami informacijos gavimo šaltiniai bei rezultatų sklaidos metodai (žr. lenteles Nr. 1 ir Nr. 2).

Į profesinės sveikatos priežiūros paslaugos „ASPI darbuotojų profilaktinių sveikatos patikrinimų organizavimas ir sveikatos stebėseną“ teikimo procesą įtraukti šie ASPI padaliniai ir atstovai: ASPI administracija, personalo valdymo skyrius, darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos ar jų atitikmuo, profesinės sąjungos. Tad sklandžiam ir kokybiškam paslaugos teikimui būtinas bendradarbiavimas tarp ASPI padalinių ir kitų struktūrų.

4. Profesinės sveikatos priežiūros algoritmo teikimo funkcinė schema. PSP paslaugos planavimas, vykdymas, tinkamumo vertinimas, problemų nustatymas, kokybės gerinimas.

Algoritmas Nr. 2.1 „ASPI darbuotojų profilaktinių sveikatos patikrinimų organizavimas“

Paveiksle Nr. 1 pavaizduota Algoritmo Nr. 2.1 teikimo funkcinė schema, kurioje glaustai pateikta 10 algoritmą sudarančių veiksmų.

1 paveikslas. Algoritmo Nr. 2.1 „ASPI darbuotojų profilaktinių sveikatos patikrinimų organizavimas“ teikimo funkcinė schema

Lentelėje Nr. 1 išsamiau apibūdinti algoritmo Nr. 2.1 sudarantys veiksmai, aukščiau išvardinti algoritmo teikimo funkcinėje schemoje, bei pateiktas algoritmo veiksmų aprašas.

1 lentelė. Algoritmo Nr. 2.1 „ASPI darbuotojų profilaktinių sveikatos patikrinimų organizavimas“ veiksmai ir jų aprašas

Veiksmai	Veiksmų aprašas
<p>1. Gauti įgaliojimą tvarkyti ASPĮ darbuotojų profilaktinių sveikatos tikrinimo duomenis.</p>	<p>Profilaktinių sveikatos tikrinimų tvarką nustato Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. gegužės 31 d. įsakymas Nr. 301 „Dėl profilaktinių sveikatos tikrinimų sveikatos priežiūros įstaigose“ (suvestinė redakcija nuo 2024-07-01).</p> <p>Asmuo, tvarkantis ASPĮ darbuotojų profilaktinių sveikatos tikrinimo duomenis, turi gauti įstaigos vadovo išduotą įgaliojimą tą daryti.</p> <p>Europos Parlamento ir Tarybos 2016 m. balandžio 27 d. reglamento (ES) 2016/679 „Dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB“ (Bendrojo duomenų apsaugos reglamento) 9 str. 2 d. p. „h“ leidžia tvarkyti asmens duomenis profilaktinio darbuotojų sveikatos tikrinimo tikslu. Šis punktas reglamentuoja, jog „tvarkyti duomenis būtina profilaktinės arba darbo medicinos tikslais, siekiant įvertinti darbuotojo darbingumą, nustatyti medicininę diagnozę, teikti sveikatos priežiūros arba socialinės rūpybos paslaugas ar gydymą arba valdyti sveikatos priežiūros ar socialinės rūpybos sistemas ir paslaugas remiantis Sąjungos arba valstybės narės teise arba pagal sutartį su sveikatos priežiūros specialistu, taikant 3 dalyje nurodytas sąlygas ir apsaugos priemones“.</p>
<p>2. Įvertinti kiekvieno darbuotojo darbo sąlygas</p>	<p>Konsultuojantis su darbuotojų saugos ir sveikatos specialistu ar jo funkcijas vykdančiu darbuotoju, gaunami duomenys apie ASPĮ darbuotojų darbo sąlygas ir juos galimai veikiančius profesinės rizikos veiksnius. Jie surašomi užpildant Asmens medicininę knygėlę (Forma Nr. 048/a, o naujai priimtiems ir sveikatos profilaktiškai nepasitikrinusiems darbuotojams – Forma Nr. 047/a). Tai atliekama vadovaujantis Asmenų, dirbančių darbo aplinkoje, kurioje galima profesinė rizika (kenksmingų veiksnių poveikis ir (ar) pavojingas darbas), privalomo sveikatos tikrinimo tvarkos aprašu (Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. gegužės 31 d. įsakymo Nr. 301 (suvestinė redakcija nuo 2024-07-01) 13 priedu).</p>
<p>3. Užtikrinti, jog darbuotojai, dirbantys nustatytus darbus,</p>	<p>Darbuotojai, sveikatos priežiūros veikloje atliekantys žemiau išvardintus darbus, privalo profilaktiškai pasitikrinti, ar neserga tuberkulioze, o esant epidemiologinei būtinybei privalo pasitikrinti,</p>

Veiksmai	Veiksmų aprašas
<p>kasmet pasitikrintų, ar neserga tuberkulioze</p>	<p>ar neserga ir kitomis užkrečiamomis ligomis. Darbai, kuriuos atliekantys darbuotojai privalo iš anksto ir vėliau kasmet pasitikrinti dėl tuberkuliozės (esant epidemiologinei būtinybei – ir dėl kitų užkrečiamų ligų): (1) akušerinė pagalba, gimdyvių, naujagimių ir vaikų slaugymas bei priežiūra asmens sveikatos priežiūros įstaigose ir namuose; (2) reanimacijos, intensyviosios terapijos, chirurginė ir odontologinė pagalba; (4) kitų sveikatos priežiūros įstaigų darbuotojų darbas, susijęs su tiesioginiu pacientų aptarnavimu. Tai reglamentuojama Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. liepos 16 d. nutarime Nr. 1145 „Dėl darbų ir veiklos sričių, kuriose leidžiama dirbti darbuotojams, tik iš anksto pasitikrinusiems ir vėliau periodiškai besitikrinantiems, ar neserga užkrečiamosiomis ligomis, sąrašo ir šių darbuotojų sveikatos tikrinimosi tvarkos patvirtinimo“.</p>
<p>4. Atsiradus epidemiologinei būtinybei užtikrinti, jog ASPI darbuotojai pasitikrintų nuo kitų užkrečiamų ligų</p>	<p>Šis veiksmas susijęs su sekimu, ar Lietuvos Respublikos lygmeniu yra nustatyta epidemiologinė būtinybė pasiskiepyti nuo konkrečios papildomos infekcinės ligos, išskyrus 3 veiksmė minima tuberkuliozė. Užkrečiamų ligų profilaktiką ir kontrolę reglamentuoja Lietuvos Respublikos žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymas Nr. I-1553, priimtas 1996 m. rugsėjo 25 d. (suvestinė redakcija nuo 2024-01-01). Atsiradus epidemiologinei būtinybei, sudaromas darbuotojų, privalančių pasitikrinti, ar neserga konkrečia užkrečiama liga, sąrašas. Pasitikrinti, esant epidemiologinei būtinybei, privalo aukščiau (veiksmo Nr. 3 apraše) išvardinti darbuotojai.</p>
<p>5. Atsižvelgti į pažeidžiamas darbuotojų grupes</p>	<p>Sudarant profilaktinių sveikatos tikrinimų sąrašus, būtina atsižvelgti į ASPI dirbančius asmenis iki 18 m. amžiaus bei nėščias, neseniai pagimdžiusias ir krūtimi maitinančias moteris. Tikrinant asmenų iki 18 metų amžiaus sveikatą vadovaujamosi Asmenų iki aštuoniolikos metų įdarbinimo, darbo ir profesinio parengimo organizavimo tvarkos, vaikų įdarbinimo sąlygų aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. birželio 28 d. nutarimu Nr. 518 „Dėl Asmenų iki aštuoniolikos metų įdarbinimo, darbo ir profesinio parengimo organizavimo tvarkos, vaikų įdarbinimo sąlygų aprašo patvirtinimo“ (suvestinė redakcija nuo 2020-05-01). Tikrinant nėščiųjų, neseniai pagimdžiusių ar krūtimi maitinančių darbuotojų sveikatą vadovaujamosi Nėščių, neseniai pagimdžiusių, krūtimi maitinančių darbuotojų darbo sąlygų aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. birželio 21 d. nutarimu Nr. 469 „Dėl Nėščių, neseniai pagimdžiusių, krūtimi maitinančių darbuotojų darbo sąlygų aprašo patvirtinimo“.</p>

Veiksmai	Veiksmų aprašas
<p>6. Sudaryti profilaktinių ASPI darbuotojų sveikatos tikrinimų grafiką, supažindinti su juo darbuotojus ir organizuoti jo laikymąsi</p>	<p>Sudarant profilaktinių ASPI darbuotojų sveikatos tikrinimų grafiką, laikomasi tokio sveikatos tikrinimų periodiškumo: asmenys, dirbantys su jonizuojančios spinduliuotės šaltiniais, su polivinilchlorido, arseno gyvsidabrio, mangano junginiais ar padidėjusio atmosferos slėgio sąlygomis, sveikatą tikrinasi 1 kartą per metus, o visi kiti, įsidarbinantys ar dirbantys darbo aplinkoje, kurioje galima profesinė rizika, sveikatą tikrinasi 1 kartą per dvejus metus. Išsiaiškinama, ar darbuotojai, kurie privalo periodiškai tikrintis sveikatą, dar nėra jos pasitikrinę (pvz., dirbdami kitur), jei yra pasitikrinę – kada privalo tikrintis sveikatą pakartotinai, laikantis nustatyto periodiškumo. Į šią informaciją atsižvelgiama sudarant minėtą grafiką.</p>
<p>7. Veiksmai susipažinus su išvada apie darbuotojo profesinį tinkamumą</p>	<p>Išvada apie darbuotojo profesinį tinkamumą („dirbti gali“ „dirbti gali, bet ribotai“ (nurodant kaip), „dirbti negali“) įrašoma į Privalomo sveikatos patikrinimo medicininės pažymos formą (toliau – forma Nr. 047/a) (įsidarbinančiam) arba Asmens medicininę knygelę (sveikatos pasą) (toliau – forma Nr. 048/a) (dirbančiajam), nurodytas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 1999 m. lapkričio 29 d. įsakyme Nr. 515 „Dėl sveikatos priežiūros įstaigų veiklos apskaitos ir atskaitomybės tvarkos“ (suvestinė redakcija nuo 2024-01-04). Privalomo sveikatos tikrinimo duomenys įrašomi paciento elektroniniame dokumente, vadovaujantis Elektroninės sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinės sistemos naudojimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2015 m. gegužės 26 d. įsakymu Nr. V-657 „Dėl Elektroninės sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinės sistemos naudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (suvestinė redakcija nuo 2024-07-01).</p> <p>Susipažinus su kiekvieno ASPI darbuotojo profilaktinio sveikatos tikrinimo išvada apie darbuotojo profesinį tinkamumą (Forma Nr. 048/a arba atitinkamai Nr. 047/a), atliekami šie veiksmai:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jei išvada „dirbti gali“ – leisti darbuotojui vykdyti jam paskirtas funkcijas. 2. Jei išvada „dirbti gali, bet ribotai“ (nurodant kaip) arba „dirbti negali“ – vykdyti profesinės sveikatos priežiūros paslaugų teikimo Algoritmuose Nr. 3 („ASPI darbuotojų konsultavimas sveikatos apsaugos, darbo procesų pritaikymo darbuotojų galimybėms ir asmens apsaugos priemonių panaudojimo klausimais“) ir Nr. 1 („Dalyvavimas nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų tyrime bei prevencijos priemonių taikymas“) nurodytus veiksmus.

Veiksmai	Veiksmų aprašas
	<p>3. Jei išvada „dirbti negali“ – apsvarstyti, ar reikia pradėti vykdyti profesinės sveikatos priežiūros paslaugų teikimo Algoritme Nr. 1 („Dalyvavimas nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų tyrime bei prevencijos priemonių taikymas“) nurodytus veiksmus dėl profesinių ligų tyrimo.</p>
<p>8. Papildomai vadovautis Ligu, trukdančių verstis asmens sveikatos priežiūros praktika, sąrašą (aktuali redakcija)</p>	<p>Ligų, trukdančių verstis asmens sveikatos priežiūros praktika, sąrašas patvirtintas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. rugpjūčio 12 d. įsakymu Nr. V-720 „Dėl Ligu, trukdančių verstis asmens sveikatos priežiūros praktika, sąrašo patvirtinimo“. Šio algoritmo rengimo metu galiojančioje įsakymo suvestinėje redakcijoje nuo 2020-12-05 ligų sąrašą sudaro 1 liga. Nurodytas teisės aktas reglamentuoja, jog bet kurios lokalizacijos tuberkuliozė, kai išskiriamos mikobakterijos – tai liga, trukdanti verstis asmens sveikatos priežiūros praktika.</p>
<p>9. Užtikrinti, jog esant poreikiui darbuotojas(-ai) būtų nusiųstas(-i) neeilinio sveikatos patikrinimo</p>	<p>Poreikis darbuotoją(-us) nusiųsti neeilinio sveikatos patikrinimo iškyla, jei nustatoma rizika darbuotojo(-ų) sveikatai. Gydytojas, nurodytas Asmenų, dirbančių darbo aplinkoje, kurioje galima profesinė rizika (kenksmingų veiksnių poveikis ir (ar) pavojingas darbas), privalomo sveikatos tikrinimo tvarkos aprašo (Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. gegužės 31 d. įsakymo Nr. 301 (suvestinė redakcija nuo 2024-07-01) 13 priedo) p. 10.4., už sveikatos priežiūrą atsakinga ASPI arba darbuotojų saugos ir sveikatos tarnyba gali pasiūlyti darbdaviui atstovaujantiems ar jo įgaliotam asmeniui siųsti darbuotoją neeilinio sveikatos tikrinimo.</p> <p>Darbuotojas, kuriam iškilo rizika sveikatai, bei bet kuris kitas įstaigos darbuotojas, kuris patyrė panašų poveikį, gali būti siunčiamas neeilinio sveikatos patikrinimo vadovaujantis minėto aprašo p. 17. Darbdaviui atstovaujantis ar jo įgaliotas asmuo turi teisę, raštu nurodęs priežastį, siųsti darbuotoją neeilinio sveikatos tikrinimo. Dėl tokio tikrinimo turi teisę kreiptis ir pats darbuotojas. Jei darbuotojas mano, kad dėl jo sveikatos būklės tinkamumo saugiai vykdyti nustatytas funkcijas kyla abejonių, jis turi tuojau pat pranešti apie tai darbdaviui atstovaujantiems ar jo įgaliotam asmeniui.</p>
<p>10. Užtikrinti profilaktinių sveikatos tikrinimų tęstinumą</p>	<p>Užtikrinant profilaktinių darbuotojų sveikatos tikrinimų tęstinumą, rekomenduojama iš anksto pasirūpinti, kad kiekvienas ASPI darbuotojas, profilaktiškai pasitikrinęs sveikatą, būtų įtrauktas į kito (ateinančio) profilaktinio sveikatos tikrinimo dalyvių sąrašą, laikantis reglamentuojamo periodiškumo. Darbuotojai turi būti supažindinami su šiuo sąrašu.</p>

„ASPI darbuotojų profilaktinių sveikatos patikrinimų organizavimas ir sveikatos stebėseną“

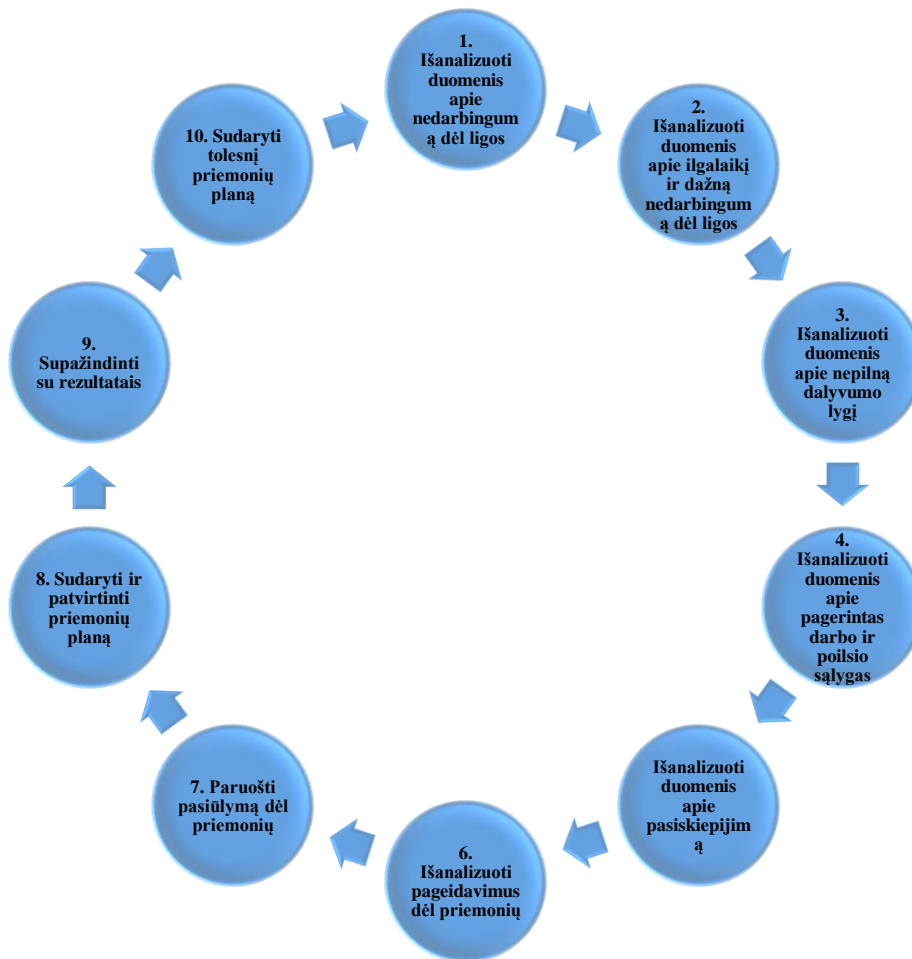
Skandžiam ir kokybiškam PSP paslaugos „ASPI darbuotojų profilaktinių sveikatos patikrinimų organizavimas“ teikimui Algoritme 2.1 nurodyti veiksmai turėtų būti nuolat periodiškai kartojami.

Visi lentelėje Nr. 1 išvardinti veiksmai apima PSP paslaugos „ASPI darbuotojų profilaktinių sveikatos patikrinimų organizavimas“ planavimą ir vykdymą. Veiksmas Nr. 10 taip pat apima algoritmo tinkamumo vertinimą, problemų nustatymą bei kokybės gerinimą, nes užtikrina profilaktinių sveikatos tikrinimų tęstinumą atsižvelgiant į Algoritmo Nr. 2.1 veiksmų Nr. 1-9 vykdymo eigą, pastebėtus nesklandumus bei galimus Lietuvos Respublikos teisės aktų pakeitimus.

Kadangi PSP paslaugos „ASPI darbuotojų profilaktinių sveikatos patikrinimų organizavimas“ vykdymą griežtai reglamentuoja Lietuvos Respublikos teisės aktai, apibrėžiant Algoritmo Nr. 2.1 tinkamumo vertinimą, problemų nustatymą bei kokybės gerinimą, pagrindiniai akcentai yra veiksmų atitikimas teisės aktų nuostatomis bei veiksmų vykdymo savalaikiškumas. Žemiau (lentelė Nr. 3, rodiklis Nr. 1) pateiktas rekomenduojamas rodiklis, kuris padės įvertinti Algoritmo Nr. 2.1 tinkamumą. Reguliarus rekomenduojamo rodiklio skaičiavimas bei jo kasmetinės dinamikos stebėseną padės priimti sprendimus dėl Algoritmo Nr. 2.1 sudarančių žingsnių vykdymo koregavimo ir užtikrins algoritmo įgyvendinimo kokybės gerinimą.

Algoritmas Nr. 2.2 „ASPI darbuotojų sveikatos stebėseną“

Paveiksle Nr. 2 pavaizduota algoritmo Nr. 2.2 teikimo funkcinė schema, kurioje glaustai pateikta 10 algoritmo sudarančių veiksmų.

2 paveikslas. Algoritmo Nr. 2.2 „ASPI darbuotojų sveikatos stebėseną“ teikimo funkcinė schema

Lentelėje Nr. 2 išsamiau apibūdinti Algoritmą Nr. 2.2 sudarantys veiksmai, aukščiau išvardinti algoritmo teikimo funkcinėje schemoje, bei pateiktas algoritmo veiksmų aprašas.

2 lentelė. Algoritmo Nr. 2.2 „ASPI darbuotojų sveikatos stebėseną“ veiksmai ir jų aprašas

Veiksmai	Veiksmų aprašas
1. Surinkti ir išanalizuoti duomenis apie ASPI darbuotojų nedarbingumą dėl ligos	Stebimas ASPI darbuotojų, per kalendorinius metus turėjusių nedarbingumą dėl ligos, skaičius ir jo kasmetinė dinamika. Duomenys gaunami iš ASPI personalo valdymo skyriaus.
2. Surinkti ir išanalizuoti duomenis apie ilgai ir dažnai sergančių ASPI	Ilgai ir dažnai sergantys darbuotojai – darbuotojai, turėję ilgesnį nei 28 kalendorinių dienų trukmės laikiną nedarbingumą dėl ligos daugiau nei 4 kartus per praėjusius kalendorinius metus. Stebimas

Veiksmai	Veiksmų aprašas
darbuotojų nedarbingumą dėl ligos	ASPI darbuotojų, per kalendorinius metus ilgai ir dažnai turėjusių nedarbingumą dėl ligos, skaičius ir jo kasmetinė dinamika. Duomenys gaunami iš ASPI personalo valdymo skyriaus.
3. Surinkti ir išanalizuoti duomenis apie ASPI darbuotojams nustatytą nepilną dalyvumo lygį	Dalyvumo lygis – atsižvelgiant į pilnamečio asmens negalia ir aplinkos veiksnius kompleksiskai įvertintos ir nustatytos asmens galimybės ir pajėgumas visapusiškai ir veiksmingai dalyvauti visuomenės gyvenime. Dalyvumo lygį nustato Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos. Dalyvumo lygio nustatymą reglamentuoja Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašas, parvirtintas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. kovo 21 d. įsakymu Nr. A1-78/V-179 „Dėl Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų aprašo ir tvarkos aprašo patvirtinimo“ (suvestinė redakcija nuo 2024-01-01). Renkami ir analizuojami duomenys apie ASPI darbuotojų, kuriems per kalendorinius metus nustatytas nepilnas dalyvumo lygis, skaičių. Stebima kasmetinė šio skaičiaus dinamika. Taip pat gali būti analizuojami pokyčiai, įvykę per trumpesnę laiką nei pilni kalendoriniai metai. Duomenys gaunami iš ASPI personalo valdymo skyriaus.
4. Surinkti ir išanalizuoti duomenis apie atvejus, kai ASPI darbuotojams pagerintos darbo ir / arba poilsio sąlygos	Atvejų, kai ASPI darbuotojams pagerintos darbo ir / arba poilsio sąlygos, analizė atliekama surinkus duomenis apie per kalendorinius metus įvykusius atvejus, kai ASPI darbuotojo(-ų) darbo sąlygos buvo pagerintos po profilaktinių sveikatos tikrinimų išvadų arba po paties (pačių) ASPI darbuotojo(-ų) kreipimosi dėl darbo sąlygų pagerinimo. Stebima kasmetinė šio skaičiaus dinamika. Duomenys gaunami vykdant profesinės sveikatos priežiūros paslaugų teikimo algoritmo Nr. 3 („ASPI darbuotojų konsultavimas sveikatos apsaugos, darbo procesų pritaikymo darbuotojų galimybėms ir asmens apsaugos priemonių panaudojimo klausimais“) veiklas.
5. Išanalizuoti duomenis apie ASPI darbuotojų pasiskiepimą nuo užkrečiamos (-ų) ligos (-ų)	Užkrečiamų ligų profilaktiką ir kontrolę reglamentuoja Lietuvos Respublikos žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymas Nr. I-1553, priimtas 1996 m. rugsėjo 25 d. (suvestinė redakcija nuo 2024-01-01). Vykdant Algoritmą Nr. 4 („ASPI darbuotojų sveikatos stiprinimo programos parengimas ir įgyvendinimas“) sudaromas ASPI darbuotojų, kuriems rekomenduojama pasiskiepyti nuo konkrečios užkrečiamos ligos, sąrašas. Išanalizuojama, kokia dalis ASPI darbuotojų, esančių minėtame sąrašė, pasiskiepijo. Taip pat stebima pasiskiepijusių darbuotojų dalies kasmetinė dinamika.

Veiksmai	Veiksmų aprašas
<p>6. Išanalizuoti ASPĮ darbuotojų pageidavimus dėl jų sveikatos stebėsenos priemonių, kurios būtų vykdomos taikant savanoriško darbuotojų dalyvavimo principą</p>	<p>Siekiant surinkti informaciją apie darbuotojų pasiūlymus ir pageidavimus dėl jų sveikatos stebėsenos priemonių, kurios būtų vykdomos taikant savanoriško darbuotojų dalyvavimo principą, organizuojama informacijos apie ASPĮ darbuotojų sveikatos stebėsenos galimybes sklaida, pristatomos iniciatyvos. Organizuojamos diskusijos su darbuotojais ar jų atstovais. Darbuotojų atstovai taip pat gali būti profesinės sąjungos. Tikslinga nurodyti, kada ketinama pradėti sveikatos stebėseną, pagrįstą savanorišku darbuotojų dalyvavimu, kaip bus pristatomi jos rezultatai, ar bus stebima rezultatų dinamika, jei taip – kaip dažnai. Šio veiksmo paskirtis – parodyti darbuotojams, profesinėms sąjungoms, darbdaviui, jog siekiama priimti darbuotojų įtraukimu grindžiamus sprendimus dėl ASPĮ darbuotojų sveikatos stebėsenos priemonių. Esant poreikiui, atliekama ASPĮ darbuotojų anketinė apklausa, kurios metu kartu gali būti renkama platesnio spektro informacija, susijusi su kitų profesinės sveikatos priežiūros paslaugų teikimo algoritmų vykdymu. Pavyzdiniai klausimai, kuriuos siūloma užduoti ASPĮ darbuotojams siekiant išanalizuoti jų pageidavimus dėl sveikatos stebėsenos priemonių, pateikti leidinyje <i>Darbuotojų dalyvavimas užtikrinant darbuotojų saugą ir sveikatą. Praktinis vadovas. Europos saugos ir sveikatos darbe agentūra (EU-OSHA). 2012.</i></p>
<p>7. Paruošti pasiūlymą dėl ASPĮ darbuotojų sveikatos stebėsenos priemonių, kurios būtų vykdomos taikant savanoriško darbuotojų dalyvavimo principą</p>	<p>Darbuotojų sveikatos stebėseną dažnai yra darbuotojų sveikatos stiprinimo programos dalis. Tokios programos parengimą ir įgyvendinimą aprašo profesinės sveikatos priežiūros paslaugų teikimo algoritmas Nr. 4 („ASPI darbuotojų sveikatos stiprinimo programos parengimas ir įgyvendinimas“). ASPĮ darbuotojų sveikatos stebėsenos priemonės, kurių pasiūlymas rengiamas atliekant veiksmą Nr. 7, gali turėti konkrečią trumpalaikę paskirtį. Pavyzdžiui, jos gali padėti pasirinkti planuojamos darbuotojų sveikatos stiprinimo programos (Algoritmas Nr. 4) tikslines grupes ir / arba veiklas arba įvertinti pasibaigusios programos veiksmingumą. Todėl ruošiant tokį pasiūlymą pirmiausia rekomenduojama atsižvelgti į tai, kokia ASPĮ darbuotojų sveikatos stiprinimo programa jau yra planuojama ar vykdoma. Rengiant minėtą pasiūlymą taip pat svarbu panaudoti aukščiau aprašytų veiksmų Nr. 1, 2, 3, 4, 6 metu atliktą analizę.</p> <p>Pavyzdinės ASPĮ darbuotojų sveikatos stebėsenos priemonės, kurios gali būti vykdomos taikant savanoriško darbuotojų dalyvavimo principą: (1) atlikti darbuotojų kaulų ir raumenų sistemos nusiskundimų analizę; (2) atlikti darbuotojų subjektyvaus sveikatos vertinimo analizę; (3) atlikti patiriamo streso simptomų analizę; (4) atlikti ASPĮ darbuotojų gyvensenos įpročių analizę. Ankstyvas su darbu susijusių kaulų ir raumenų sistemos sutrikimų diagnozavimas</p>

Veiksmai	Veiksmų aprašas
	<p>bei prevencija (pvz., individualūs gimnastikos pratimai) darbo vietoje yra labai svarbūs darbuotojų sveikatos stiprinimo žingsniai. Pavyzdinė metodika tokio pobūdžio anoniminei anketinei apklausai pateikta leidinyje <i>Kompiuterizuotos darbo vietos veiksmų identifikavimas. Metodinės rekomendacijos. Higienos institutas. 2019.</i> Didelį susirūpinimą kelia streso ryšys su širdies ir kraujagyslių ligomis. Dėl ilgalaikio streso pasekmių žmonių sveikatos priežiūros sektoriuje patiriama nepaprastai daug išlaidų. Stresas darbe laikomas viena pagrindinių kritinių situacijų, gydymo klaidų, incidentų ir nelaimingų atsitikimų priežasčių. Klausimų, kuriuos galima įtraukti į anoniminę ASPI darbuotojų apklausą, pavyzdžiai pateikti leidinyje <i>Darbuotojų sveikatos stebėsenos įmonėje rekomendacijos. Higienos institutas. 2013.</i></p> <p>Ruošiamas pasiūlymas dėl ASPI darbuotojų sveikatos stebėsenos priemonių, kurios būtų vykdomos taikant savanoriško darbuotojų dalyvavimo principą, išdiskutuojamas su ASPI darbuotojais, jų atstovais arba profesine sąjunga. Paruoštas pasiūlymas pristatomas ASPI administracijai.</p>
<p>8. Sudaryti ir patvirtinti ASPI darbuotojų sveikatos stebėsenos priemonių, kurios būtų vykdomos taikant savanoriško darbuotojų dalyvavimo principą, planą</p>	<p>Rengiant sveikatos stebėsenos priemonių planą, jei suplanuota anketinė apklausa, sudaromas klausimynas, suplanuojamas laikotarpis, kada jis bus teikiamas ASPI darbuotojams užpildyti. Nusprendžiama, ar rezultatai bus analizuojami darbuotojus suskirsčius į pasirinktas grupes (pvz., pagal ASPI padalinius, pareigas, darbo stažą, amžių, lytį). Tokia analizė nėra būtina, tačiau ji gali padėti pasirinkti darbuotojų grupes, kurioms tiksliausiai taikyti sveikatos stiprinimo veiklas, vykdamas profesinės sveikatos priežiūros paslaugos algoritmą Nr. 4 („ASPI darbuotojų sveikatos stiprinimo programos parengimas ir įgyvendinimas“). Jei suplanuota tokia analizė, į rengiamą klausimyną būtina įtraukti atitinkamus klausimus, kurių atsakymai leis respondentus suskirstyti į grupes. ASPI darbuotojų sveikatos stebėsenos priemonių, kurios būtų vykdomos taikant savanoriško darbuotojų dalyvavimo principą, planas numato darbuotojų sveikatos stebėsenos priemonių taikymą numatytais terminais ir tvarka renkant, kaupiant, apdorojant, saugant, analizuojant ir vertinant darbuotojų sveikatos būklės, jų veikiančių veiksnių ir kitus duomenis. ASPI darbuotojų sveikatos stebėsenos priemonių planą, jį suderinus su įstaigos darbuotojų saugos ir sveikatos komitetu (jeigu toks yra) ar darbuotojų atstovais, tvirtina įstaigos vadovas arba, jo pavedimu, įstaigos darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos vadovas. Svarbi ASPI darbuotojų sveikatos stebėsenos priemonių plano dalis – reikalingų lėšų suplanavimas ir suderinimas su ASPI administracija.</p>

Veiksmai	Veiksmų aprašas
	Reikia numatyti, kur ir kiek laiko bus saugomi pirminiai ir parengtų ataskaitų duomenys, kam jie bus prieinami. Būtina užtikrinti asmens duomenų konfidencialumą visos darbuotojų sveikatos stebėsenos metu.
9. Supažindinti ASPI darbuotojus su jų sveikatos stebėsenos rezultatais	<p>Igyvendinus suplanuotas ASPI darbuotojų sveikatos stebėsenos priemones, rekomenduojama ne rečiau kaip kartą per metus parengti įvykdytų ASPI darbuotojų sveikatos stebėsenos priemonių ataskaita. Jei ASPI vykdoma darbuotojų sveikatos stiprinimo programa (Algoritmas Nr. 4), gali būti rengiama viena bendra ataskaita. Ataskaita apima visų ASPI darbuotojų sveikatos stebėsenos veiklų rezultatus. Ataskaitoje teikiami pasiūlymai dėl darbuotojų sveikatos gerinimo teikiami apibendrinus ne tik šio algoritmo, tačiau ir kitų profesinės sveikatos paslaugų teikimo algoritmų įvykdytas veiklas.</p> <p>Ataskaitą tvirtina įstaigos vadovas arba, jo pavedimu, įstaigos darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos vadovas. Su ataskaita supažindinamas ASPI darbuotojų saugos ir sveikatos komitetas (jeigu toks yra), profesinės sąjungos bei visi ASPI darbuotojai jiems patogiu būdu, numatytu iš anksto.</p> <p>Darbuotojų sveikatos stebėsenos rezultatų sklaida motyvuoja darbuotojus dalyvauti tolesnėse veiklose ir užtikrina Algoritmo Nr. 2.2 vykdymo kokybę.</p>
10. Sudaryti tolesnės ASPI darbuotojų sveikatos stebėsenos planus	Stebima, ar yra poreikis ir galimybė tęsti / kartoti vykdomas darbuotojų sveikatos stebėsenos veiklas, ar yra poreikis ir galimybė taikyti naujas veiklas. Sudaromi nauji ASPI darbuotojų sveikatos stebėsenos planai.

Skandžiam ir kokybiškam PSP paslaugos „ASPI darbuotojų sveikatos stebėseną“ teikimui Algoritme 2.2 nurodyti veiksmai turėtų būti nuolat periodiškai kartojami.

Visi lentelėje Nr. 2 išvardinti veiksmai apima PSP paslaugos „ASPI darbuotojų sveikatos stebėseną“ planavimą ir vykdymą. Veiksmai Nr. 9 ir Nr. 10 taip pat apima algoritmo tinkamumo vertinimą, problemų nustatymą bei kokybės gerinimą, nes užtikrina darbuotojų sveikatos stebėsenos tęstinumą, o svarbiausia – didina darbuotojų motyvaciją dalyvauti jų sveikatos stebėsenos priemonių planavime ir vykdyme, kai šis dalyvavimas pagrįstas tik savanoriškumo principu.

Kai ASPI yra reguliariai renkami, sisteminami ir analizuojami darbuotojų sveikatos stebėsenos rodikliai, rekomenduojama pokyčių analizę atlikti ne rečiau kaip kartą per metus bei stebėti įvykusių pokyčių dinamiką. Žemiau (lentelė Nr. 3, rodikliai Nr. 2 ir Nr. 3) pateikti rekomenduojami rodikliai, kurie padės įvertinti Algoritmo Nr. 2.2 tinkamumą. Kasmetinis rekomenduojamų rodiklių skaičiavimas bei jų dinamikos stebėseną padės priimti sprendimus dėl Algoritmo Nr. 2.2 sudarančių žingsnių vykdymo koregavimo ir užtikrins algoritmo įgyvendinimo kokybės gerinimą.

5. Profesinės sveikatos priežiūros algoritmo stebėsenos kriterijai, rekomenduojami algoritmą matuojantys rodikliai, įrankiai, formos rodiklių surinkimui ir sisteminei analizei.

Algoritmo Nr. 2 taikymo stebėsenos kriterijus – reguliariai ir sistemingai kaupiama informacija bei lentelėje Nr. 3 pateiktų rekomenduojamų Algoritmo Nr. 2 taikymo veiksmingumą matuojančių rodiklių skaičiavimas ir dinamikos analizė.

Lentelėje Nr. 3 nurodomi trys rekomenduojami rodikliai bei jų skaičiavimo aprašymai. Rodiklio Nr. 1 sekimo dinamika padės įvertinti paslaugos „ASPI darbuotojų profilaktinių sveikatos patikrinimų organizavimas“ teikimo veiksmingumą konkrečioje ASPI. Rodiklių Nr. 2 ir Nr. 3 sekimo dinamika padės įvertinti paslaugos „ASPI darbuotojų sveikatos stebėseną“ teikimo veiksmingumą konkrečioje ASPI. Taip pat siekiama, kad visų šių rodiklių reikšmės būtų palygintinos tarp įvairių ASPI, taip palyginant minėtų paslaugų teikimo veiksmingumą tarp atskirų ASPI. Tokiu atveju būtų lyginami konkrečių vienerių metų rodikliai, apskaičiuoti skirtingose ASPI. Rekomenduojamas rodiklių skaičiavimo periodiškumas – 1 kartą per metus, pasibaigus pilniems kalendoriniams metams.

3 lentelė. Rekomenduojami Algoritmo Nr. 2 taikymo veiksmingumą matuojantys rodikliai

Rodiklio pavadinimas	Rodiklio skaičiavimo aprašymas
1. Darbuotojų profilaktinių sveikatos tikrinimų savalaikiškumas (santykinis rodiklis)	Laiku pagal sudarytą grafiką profilaktiškai sveikatą patikrinusių ASPI darbuotojų skaičius / ASPI darbuotojų, privalančių profilaktiškai patikrinti sveikatą kalendoriniais metais, skaičius x 100 proc.
2. Darbuotojų aktyvumas teikiant siūlymus, kaip stebėti įstaigos darbuotojų sveikatą (santykinis rodiklis)	Per metus ASPI darbuotojų pateiktų konkrečių pasiūlymų, kaip stebėti įstaigos darbuotojų sveikatą, skaičius / vidutinis ASPI darbuotojų skaičius x 100 proc.
3. Atliktos apklausos, susijusios su sveikatos stebėseną (absolūtus rodiklis)	Per metus profesinės sveikatos specialisto atliktų ASPI darbuotojų apklausų, susijusių su sveikatos stebėseną, skaičius

Santykiniams rodikliams (rodikliai Nr. 1 ir Nr. 2) skaičiuoti rekomenduojama naudoti MS Excel skaičiuoklę. Rekomenduojama sukurti laisvai pasirinktas formas kiekvienam rodikliui apskaičiuoti, tam naudojant surinktus reikalingus duomenis (žr. lentelė Nr. 3, stulpelis „Rodiklio skaičiavimo aprašymas“). Absoliučiam rodikliui (rodiklis Nr. 3) skaičiavimų atlikti nereikia.

Atskirose ASPI sisteminė rodiklių dinamikos analizė atliekama turint ne mažiau nei 3-jų pilnų kalendorinių metų rodiklius.

Taip pat galima atlikti rodiklių palyginimo tarp įvairių Lietuvos ASPI sisteminę analizę. Tą atliktų institucija, kuri būtų įgaliota kasmet surinkti Algoritmo Nr. 2 taikymo veiksmingumą matuojančius rodiklius iš įvairių Lietuvos ASPI, vykdančių Algoritmą Nr. 2.

6. Pavyzdinės rekomendacijos darbdaviui.

Darbdaviui rekomenduojama kiekvienu atveju užtikrinti, jog ASPI įsidarbinančių bei dirbančių asmenų sveikata leidžia dirbti konkretų darbą konkrečiomis darbo sąlygomis. Darbdavio pareiga yra organizuoti privalomus profilaktinius ASPI darbuotojų sveikatos patikrinimus ir sudaryti darbuotojams sąlygas pasitikrinti sveikatą darbo laiku, taip pat už laiką, kurio metu vyksta profilaktinis darbuotojo sveikatos patikrinimas, jam mokėti vidutinį darbo užmokestį. Darbdaviui siūloma skatinti darbuotojus, pajutusius neigiamą darbo ar darbo aplinkos poveikį sveikatai, informuoti apie tai atsakingą asmenį ir profilaktiškai pasitikrinti sveikatą anksčiau negu nustatyta privalomo profilaktinio sveikatos tikrinimo grafike. Darbdaviui rekomenduojama skatinti ASPI dirbantį profesinės sveikatos specialistą organizuoti ASPI darbuotojų sveikatos stebėsenos veiklas, jam taip pat rekomenduojama reguliariai domėtis šių veiklų rezultatais.

7. Profesinės sveikatos priežiūros paslaugos algoritmo žmogiškieji ištekliai, kvalifikaciniai reikalavimai, mokymai.

Algoritmas Nr. 2 yra vienas iš penkių parengtų profesinės sveikatos priežiūros paslaugų teikimo algoritmų. Jame išvardintas veiklas vykdo profesinės sveikatos specialistas, dirbantis ASPI pilno etato krūviu. Asmuo, vykdamas šiuos algoritmus, atsižvelgiant į jo išsilavinimą ir profesinę patirtį, turi baigti nustatytos trukmės profesinės sveikatos specialistų kvalifikacijos tobulinimo mokymus, kurių apimtį reglamentuoja Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2008 m. balandžio 8 d. įsakymu Nr. V-271 “Dėl profesinės sveikatos specialistų, galinčių dirbti įmonėse, kvalifikacinių reikalavimų aprašo patvirtinimo” (suvestinė redakcija nuo 2019-11-01).